

*EPILEPSIYA əLEYHİNƏ DƏRMAN
MADDƏLƏRİNİN
FARMAKOLOGİYASI*

Tonic phase

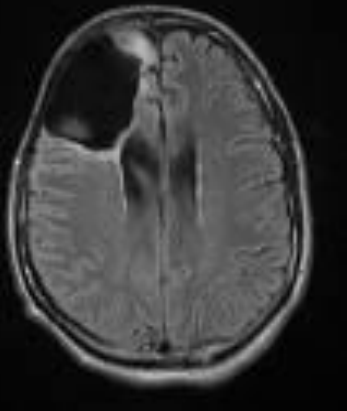

Clonic phase

Etiologiya

- Metabolik qüsür
- Kongenital malformasiya
- Genetik amillər
- Perinatal zədələnmə
- Postnatal travma
- İnfeksiyalar
- Baş beyin şişi
- Vaskulyar pozuntu
- Hərərət
- Narkomaniya ya alkoholizm

Diseased Artery

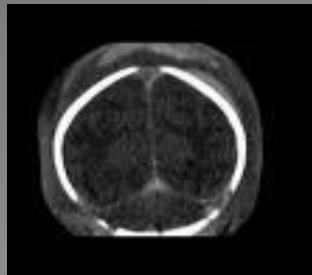
Normal Artery

Diseased Artery

Artery Wall

Blood Clot

Plaque (Fatty Deposits)

Patogenez

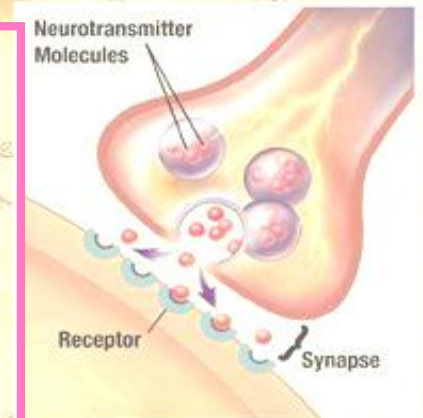
Baş beyində alkaloz

Asetilxolinin miqdarinin çoxalması

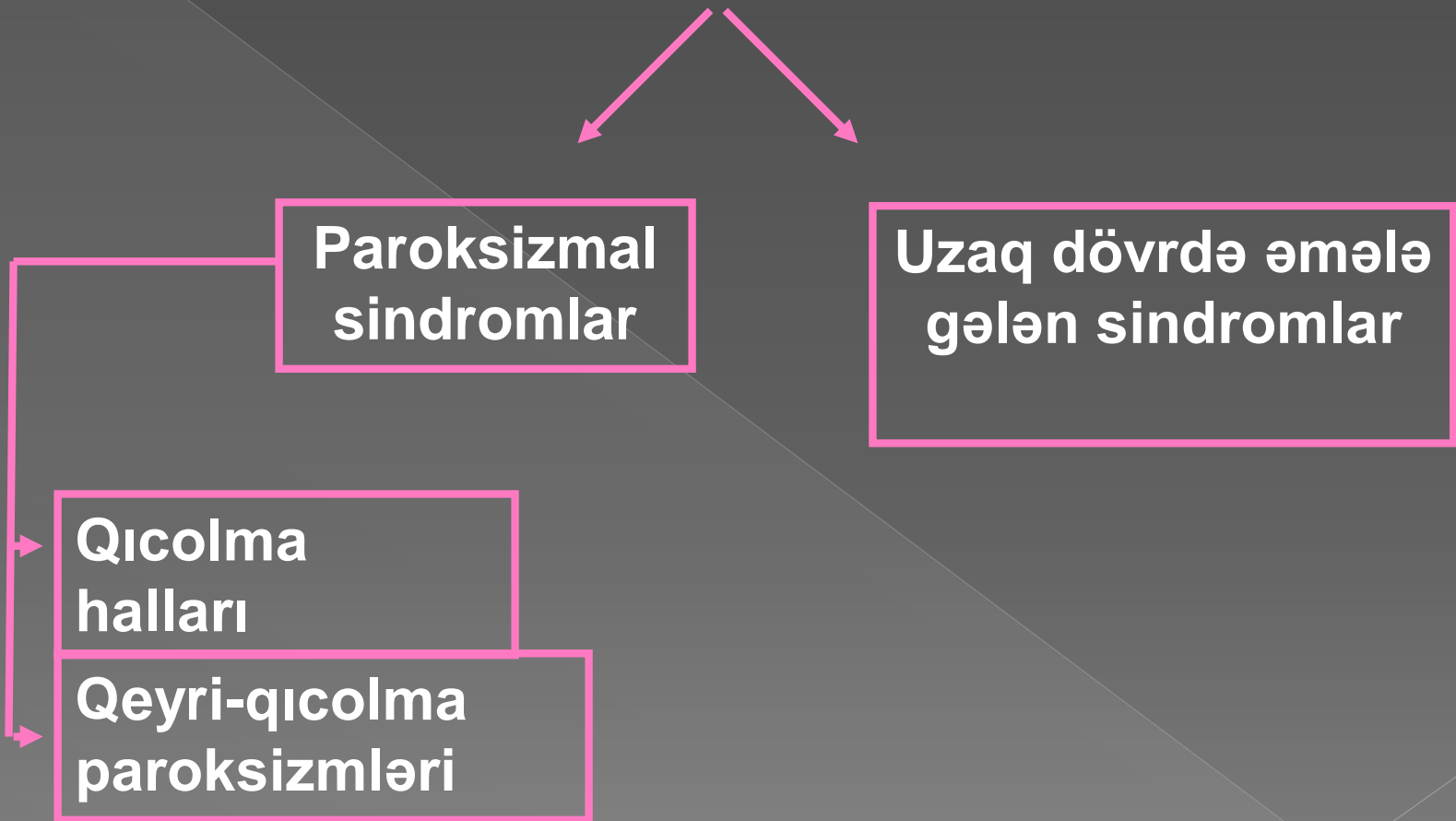
Qammaaminoyağ turşunun (GABA) azalması

Qanda karbaminturşulu ammoniyn artması yaranır

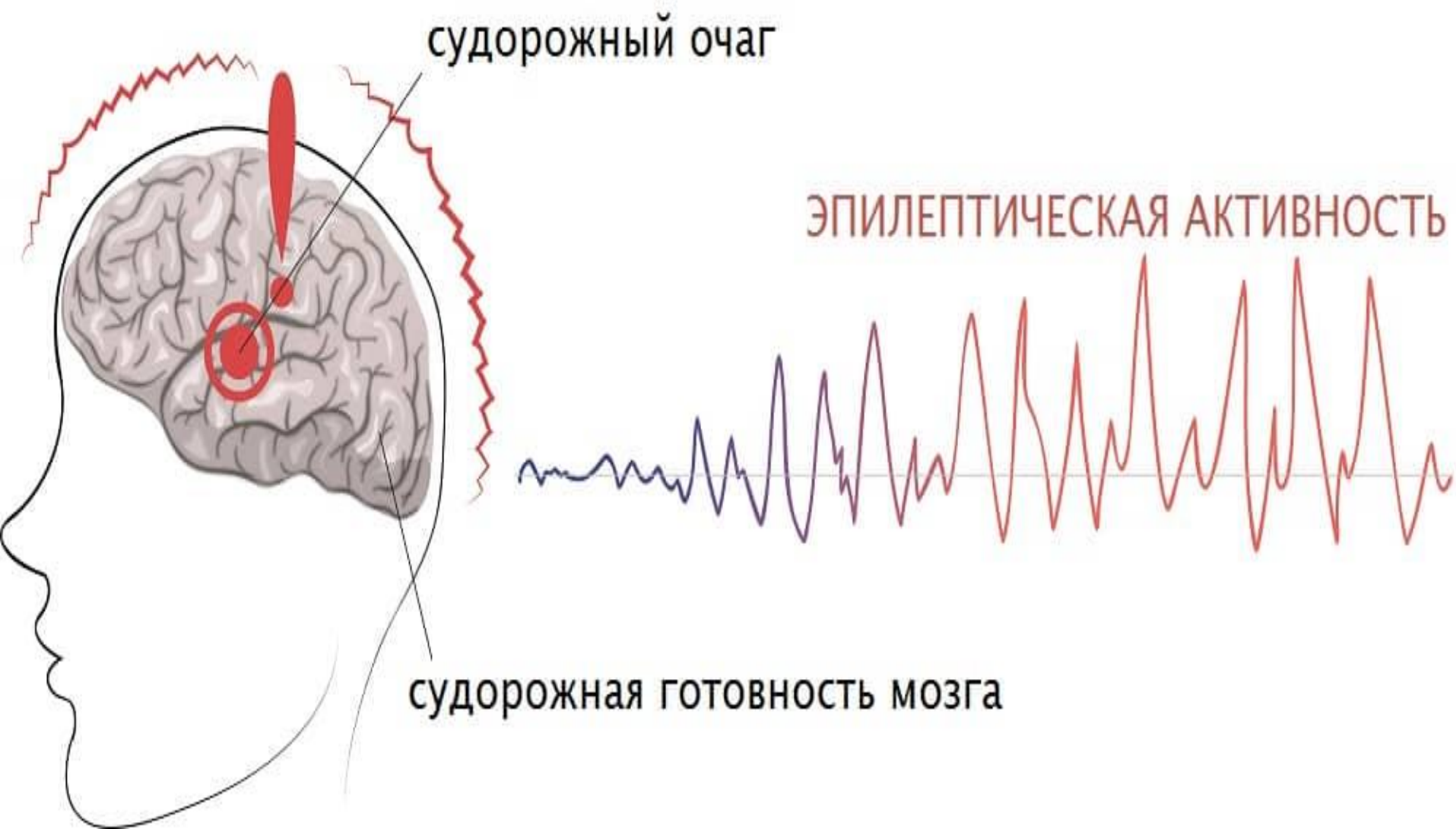
Beynin qabığında qıcolmaya hazırlıq artır və “epileptik sindrom” əmələ gəlir – hər bir intraserebral və ekstraserebral qıcığa cavab olaraq neyronlarda asanlıqla bioelektrik cərəyan yüksəlir və bu hal beyin qabığının zonalarına yayılır.

Kliniki təzahürlər

ЭПИЛЕПСИЯ

FARMOKOLOJİ BAXIMDAN EPİLEPSİYA NÖVLƏRİ

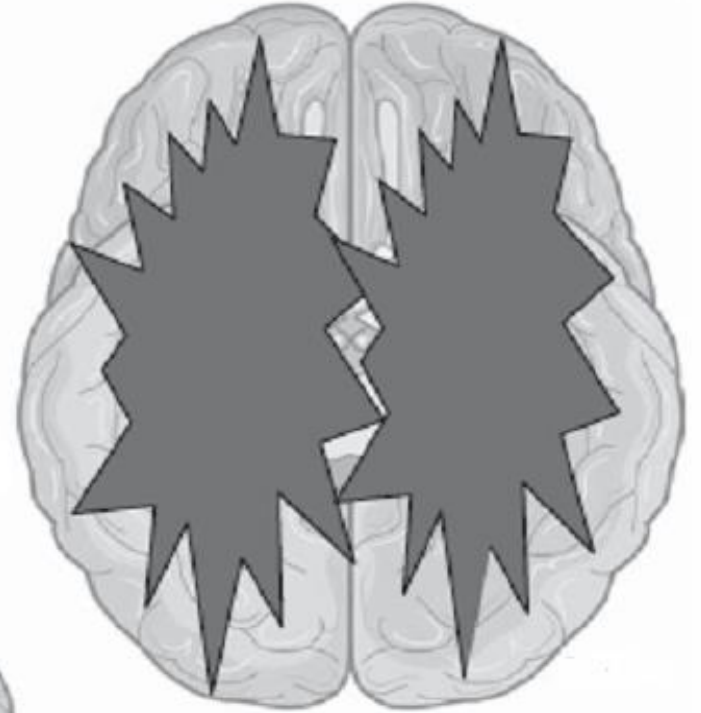
- I. Lokal (parsial) epilepsiyalar
- II. Generalizə olunmuş epilepsiyalar
 1. Kiçik epileptik tutmalar (petit mal)
 2. Atipik kiçik epileptik tutmalar
 3. Mioklonik epilepsiya
 4. Böyük epileptik tutmalar
 5. Epileptik status halı

Beyinde epilepsiya ocağının lokalizasiyası

Fokal

Jeneralize

Комплексные парциальные припадки (психомоторные автоматизмы)

большинство автоматизмов берут начало в височной или лобной долях и вовлекают лимбические или паралимбические структуры

жевание,
прищмокивание
губами

повторная, кажущаяся целенаправленной
активность: одевание и раздевание,
застегивание пуговиц

пациент бессознательно продолжает начатое дело

хлопание или
потирание ладонями

«скатывание пилюль»

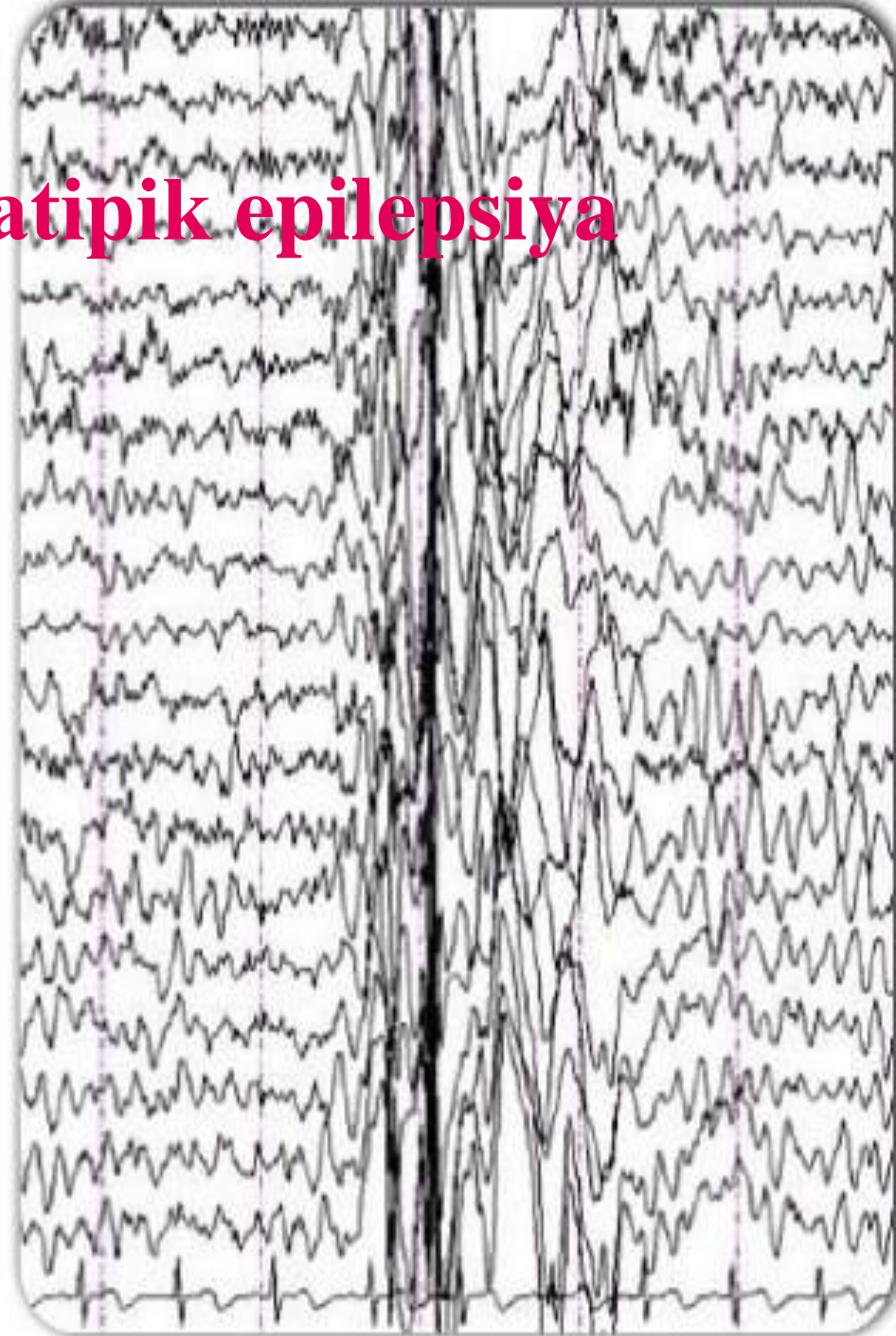
Psixomotor ekvivalent

Kiçik tutmalarla müşayiət olunan epilepsiya

- Qısa müddətli şüurun itməsi və buna paralel olaraq əzələ qruplarında dartılmalar - kiçik cəngolmələrlə xarakterizə olunur. Son illər kiçik epileptik tutmalar zamanı əsas dərman maddəsi **suksinamidlər** və **valproat** turşusundan istifadə olunur

Uşaqda kiçik atipik epilepsiya

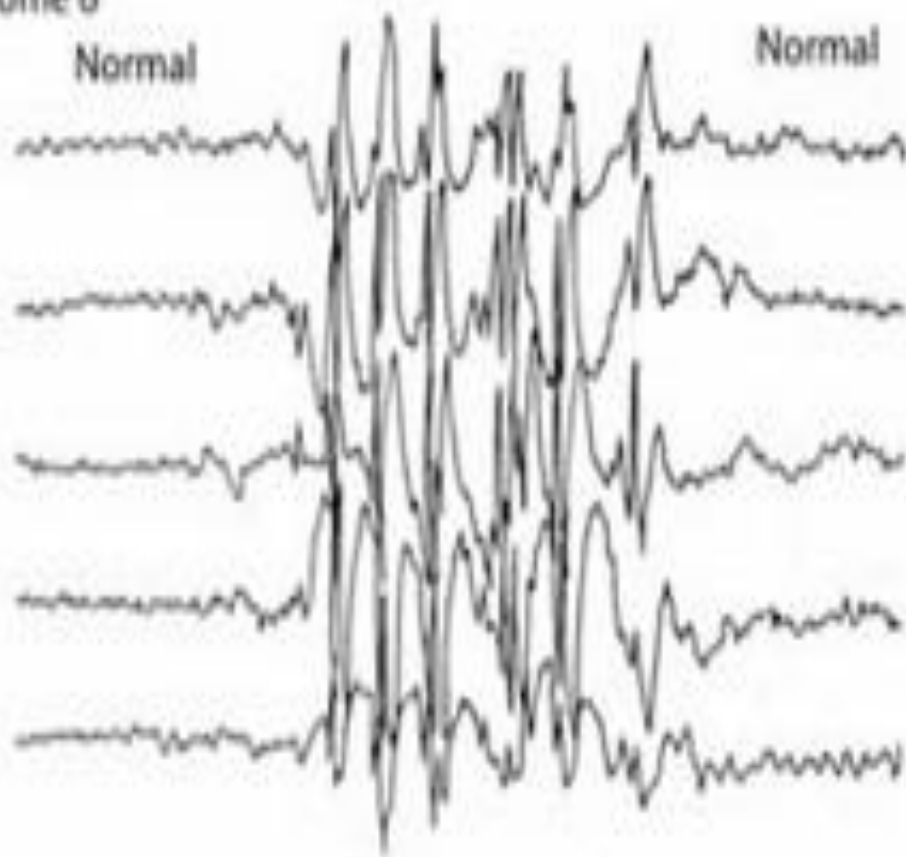

Chromosome 6

Normal

Normal

Первая помощь при эпилептическом припадке

Böyük epileptik tutma zamanı ilk yardım

- Переверните больного на бок, что бы он не захлебнулся слюной.

- Следите, что бы больной не травмировал себя во время припадка.

- Вызовите скорую помощь

Epileptik status halı

Təsir mexanizminə görə epilepsiya əleyhinə dərman maddələrinin təsnifatı

- Na kanallarını blokada edən dərman maddələri

Difenin

Lamotridjin

Topiramət

Karbamazepin

Natrium volproat

- T-tip Ca kanallarının blokatorları qrupundan olan dərman maddələri

Etosuksimid

Trimetin

Natrium volproat

- QAYT-ergik sistemi aktivləşdirən dərman maddələri

1. QAYT-in QAYTa-reseptorlara qarşı affiniyini artıran maddələr

Benzodiazepinlər

Fenobarbital

(diazepam, lorazepam, klonazepam)

Topiramət

2. QAYT-ın əmələ gəlməsini stimülə edən onun inaktivləşməsinin qarşısını alan dərman maddələri

Natrium volproat

3. QAYT-ın inaktivləşməsinin qarşısını alan dərman maddələri

Viqabatrin

4. QAYT-ın neyronal və qlial udulmasının qarşısını alan maddələr

Tiaqabin

- Qlutamatergik sistemin aktivliyini aşağı salan maddələr

- Presinaptik ucluqlardan qlutamatın ifraz olunmasının qarşısını alan maddələr

Lamotridjin

- Qlutamat (AMPA) reseptorlarını blokada edən maddələr

Topiramət

(α -amin 3-hidroksi 5-metil 4-izoksazolpropion turşusu)

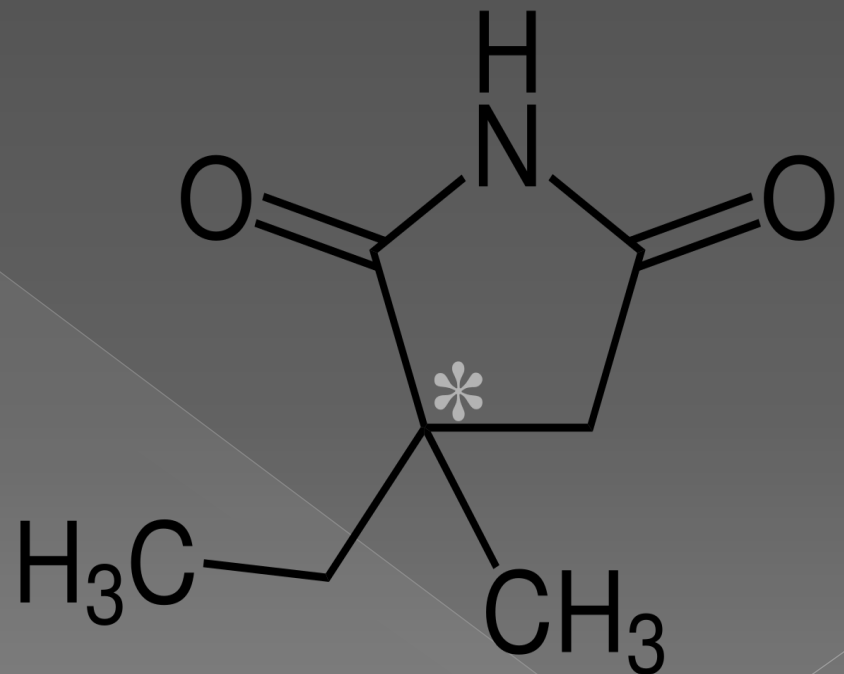
Təsnifat

- Barbitur turşusu törəmələri : Fenobarbital, Benzonal, Benzamil, Primidon, Mefobarbital, Barbeksalon
- Hidantoin törəmələri: Fenitoin, Fosfenitoin məhlulu
- Oksazolidindion törəmələri : Trimetadion, Parametadion
- Suksinamidlər : Etosuksimid, Fensuksimid, Metisuksimid

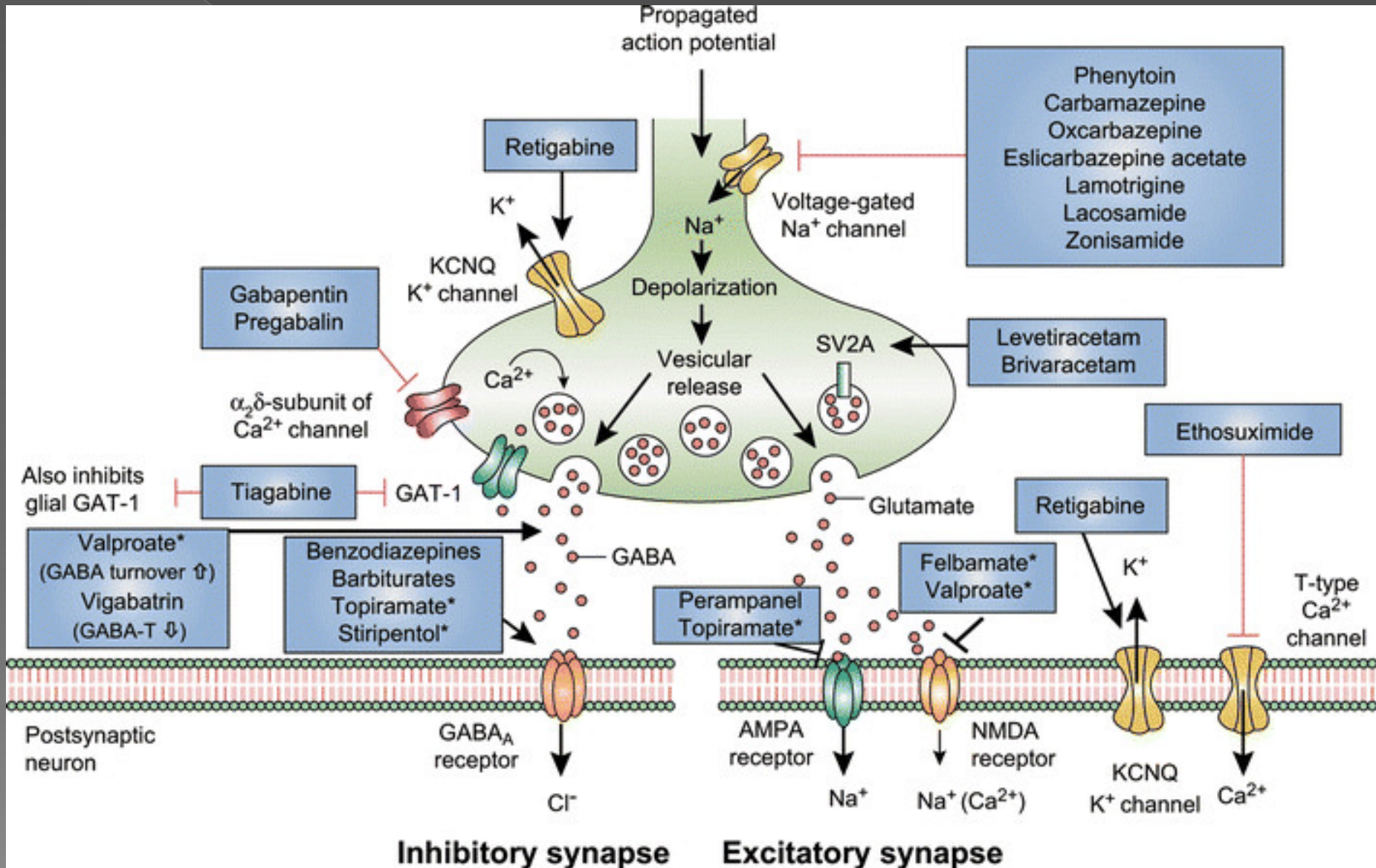
Əsnifat

- İmmunostilbenlər qrupu: Karbamazepin, Okskarbazepin
- Benzadiazepin törəmələri: Klonazepam , Diazepam , Lorazepam, Klobazam
- Valproat turşusu törəmələri: Valproy turşusu (Depakin)
- Amintuğu neyromediatorları sisteminə təsir göstərən preparatlar: Qabapentin, Viqabatrin, Tiaqabin, Topiramid, Lamotrijin, Felbamat

Epileptik tutmaların profilaktikasında istifadə olunan dərmanlar
(Karbamazepin, Etosuksimid)

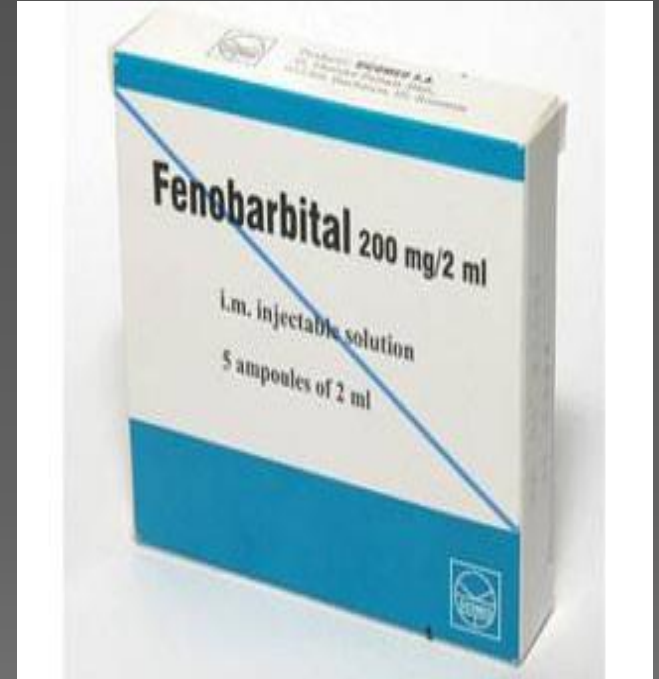

Təsir mexanizmi

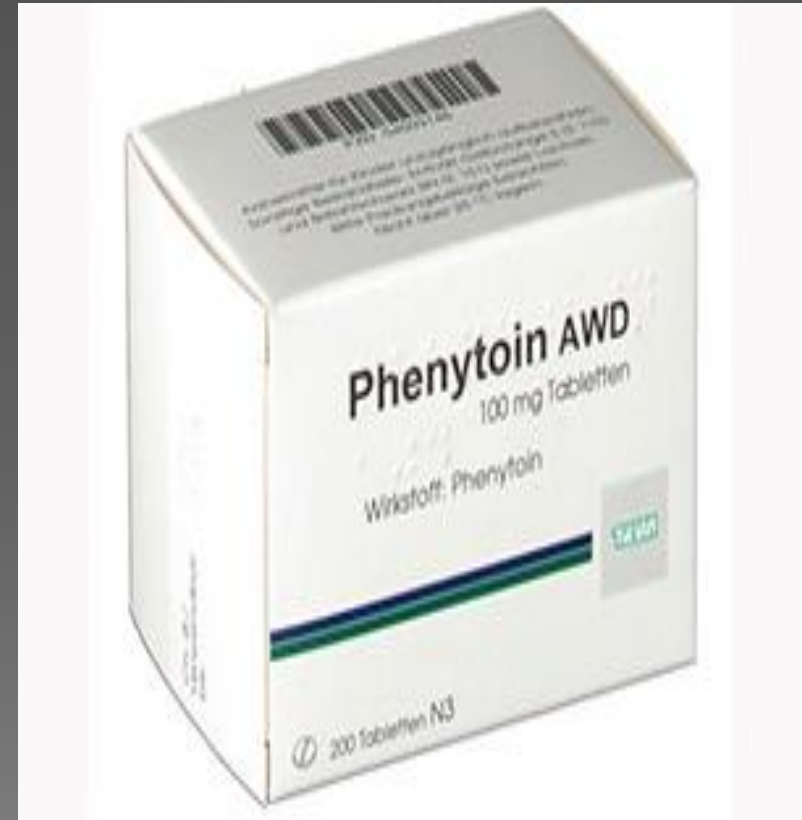
FENOBARBİTAL SUBHOTONİK DOZALARDA TƏYİN OLUNUR

Preparatın təyini epileptogen ocaq sahəsi neyronlarının oyanıqlığını aşağı salmaqla, patoloji impulsların ötürülməsinin qarşısını alır və bu da epilepsiyə əleyhinə təsir effektinin meydana çıxmasına səbəb olur. Fenobarbital və bu qrupdan olan preparatların təsir mexanizmi onların QAYT-mimetik təsiri, habelə oyandırıcı amin turşulara (qlutamat və aspartat) qarşı antaqonizm göstərmək xüsusiyyətləri ilə izah olunur.

FENİTOİN PRAKTİK İSTİFADƏYƏ 1938-Cİ İLDƏ MERİTT VƏ PUTNAM TƏRƏFİNDƏN TÖVSIYYƏ OLUNMUŞDUR

Preparatın təsir mexanizmi onun sinir hüceyrələrindən Na ionlarını çıxarması ilə izah olunur. Nəticədə neyronların oyanıqlığı aşağı düşür və patoloji impulsların sinir lifləri ilə ötürülməsi prosesi ləngiyir. QAYT-mimetik təsir xüsusiyyətləri malikdir.

KARBAMAZEPİN – DİBENZAZEPİN TÖRƏMƏSİDİR

Təkrari qəbulda depressiv hal törətmir ,əksinə preparatın epilepsiyəleyhinə təsiri ,əhval-ruhiyyənin yaxşılaşması ilə müşahidə olunan müsbət psixotrop effektin fonunda baş verir.Qaraciyərdə parçalandıqda aktiv metabolitə çevrilir və böyrəklər vasitəsilə orqanizmdən xaric olur.

LAMOTRİDJİN FENİLTRİAZİN TÖRƏMƏSİDİR

Preparatın təsiri onun oyandırıcı amintuğu mediatorları ifrazını presinaptik ləngiməsini törətməsi və natrium kanallarını blokada etməsilə əlaqəndirirlər. Ataksiya, diplopiya, öyumə, qusma törədə bilər

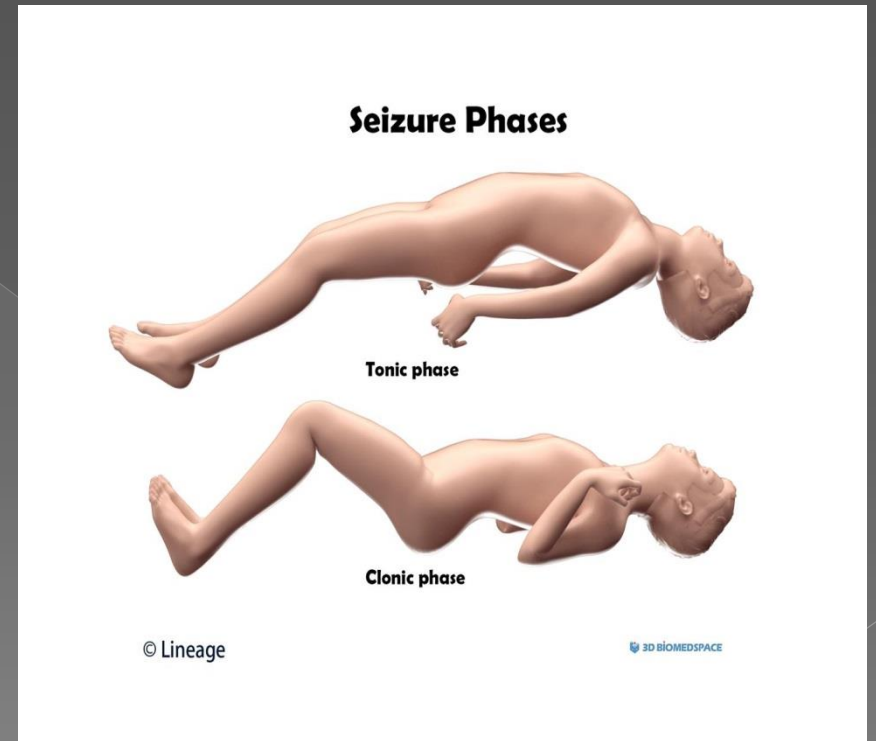
KLONAZEPAM –QAYT MİMETİK TƏSİR XUSUSİYYƏTLƏRİ İLƏ İZAH OLUNUR

Benzodiazepinlərdə tormozlayıcı qlisin reseptorlarını stimulə etmək xüsusiyyəti aşkar edilmişdir. Asetazolamid karboanhidraza fermentini blokada edən sidikqovucu maddədir, kompleks müalicəsində başqa antiepileptik dərman maddələrinə köməkçi dərman kimi istifadə olunur. Tonik-klonik qıcolmalar zamanı da effektiv təsir göstərir.

Böyük epileptik tutmalar – grand mal

Xəstə qəflətən huşunu itirərək yerə yıxılır və sklet əzələlərində güclü klonik və tonik qıcolmalar müşahidə olunur. Epilepsiyanın bu formasının müalicəsində əsas dərman vasitəsi kimi **fenitoin**, **fenobarbital**, **karbamazepin**, **lamotrijindən** istifadə olunur

Топирамат

Mualicə sutkalıq doza 25 mq olmaqla başlanılır.Sonra istifadə dozası gündə 25-50 mq artırılmaqla, 1-2 həftə müddətində 400bmq-a qədər qaldırıla bilər.Ataksiya,yorğunluq yuxululuq və hepatoksik əlamətlər müşahidə edilə bilər

Mioklonus epilepsiya

Ayrı-ayrı əzələ qruplarında qısa müddətli cəngolma səyrimələri, yəni əzələ dartılmalarıdır. Bu zaman şüur itmir .Bu halda əsas dərman maddəsi kimi

,kortikotropin
,kortikosteroidlər,viq
abatrin istifadə olunur

Pirasetam – başlanğıcda gündə 7,2 q dozada per os təyin olunur.Mualicənin gedişində doza 3-4 həftədən bir 4,8 q artırılmaqla ,gündə 20 q-a çatdırıla bilər.

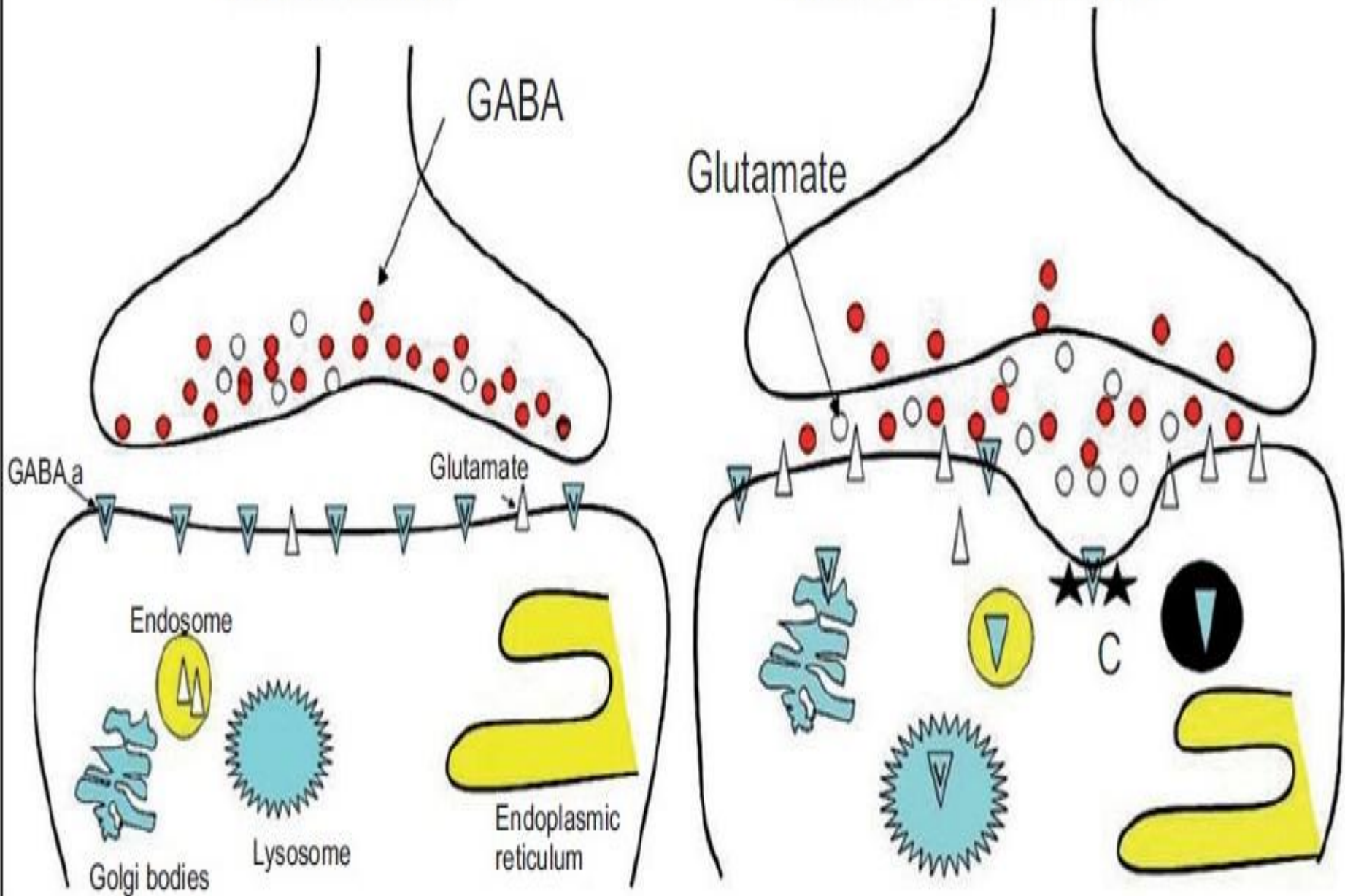
Epileptik status halı –uzun müddət kəsməyən böyük tutmalar

Bu halı aradan qaldırmaq üçün, adətən, benzodiazepin qrupundan olan trankvilizatorların **lorazepam, sibazon və klonazepam, fenobarbital Na** kimi nümayəndələri venadaxili vururlar

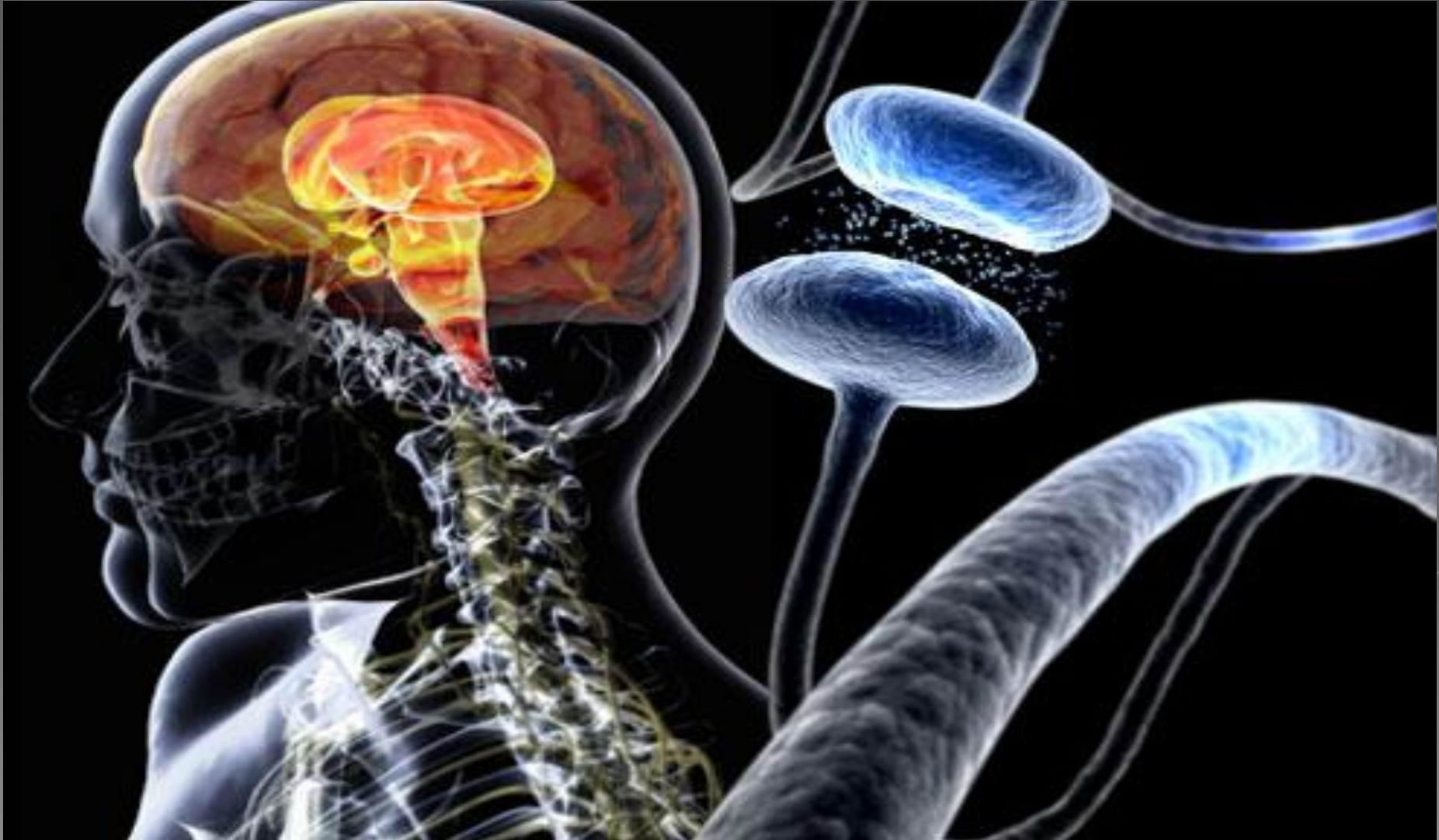
Diazepamın inyeksiyası mümkün qədər kiçik dozalarda (adətən, 5-10 mq dozada) və yavaş sürətlə (dəqiqədə 5mq-ı keçməməlidir) aparılmalıdır. Uşaq üçün diazepamın v/d istifadə dozası 200-300 mq/kg miqdarında götürülür.

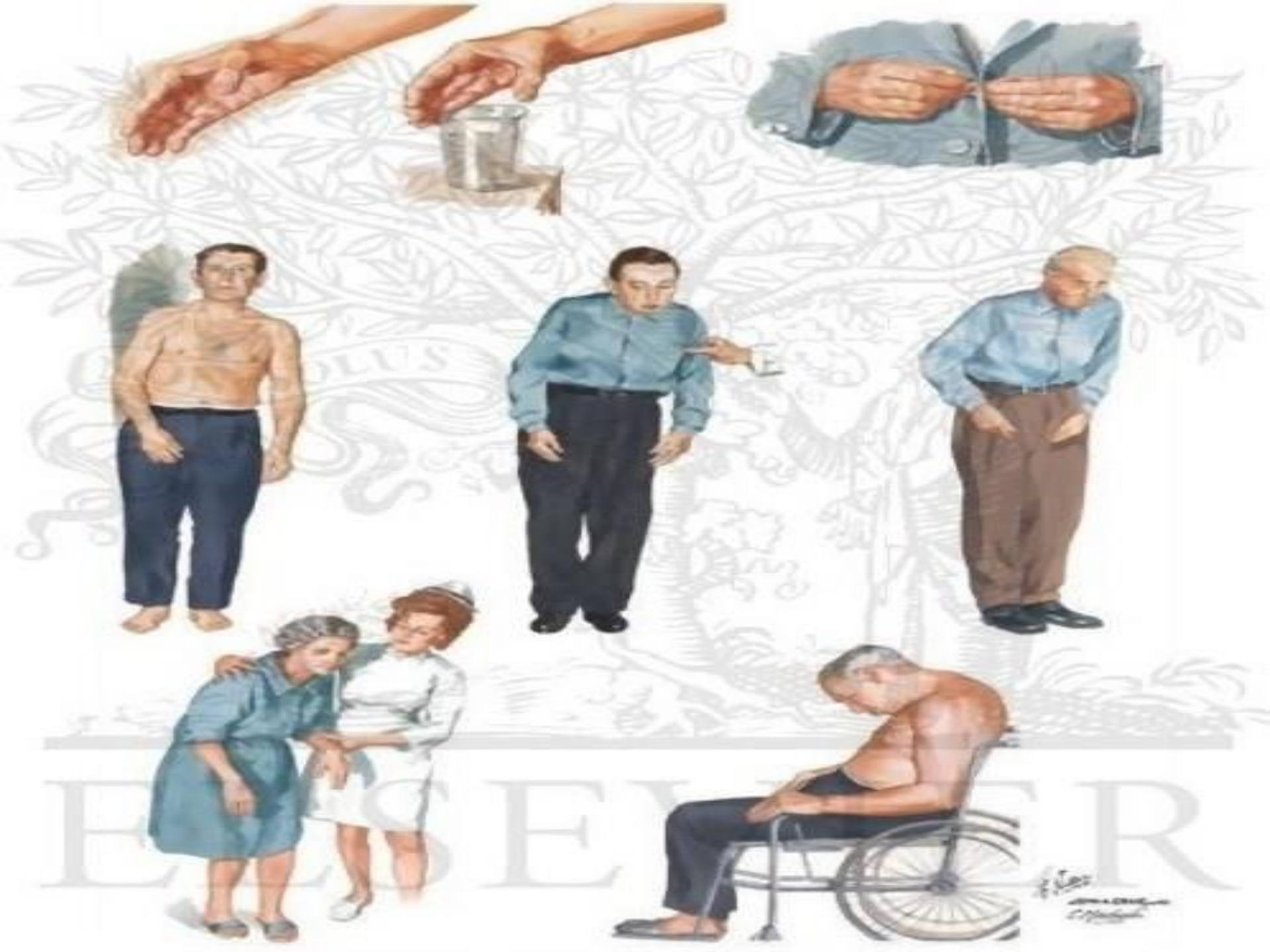
Before status

After continued status

Parkinson xəstəliyini əleyhinə dərman maddələri

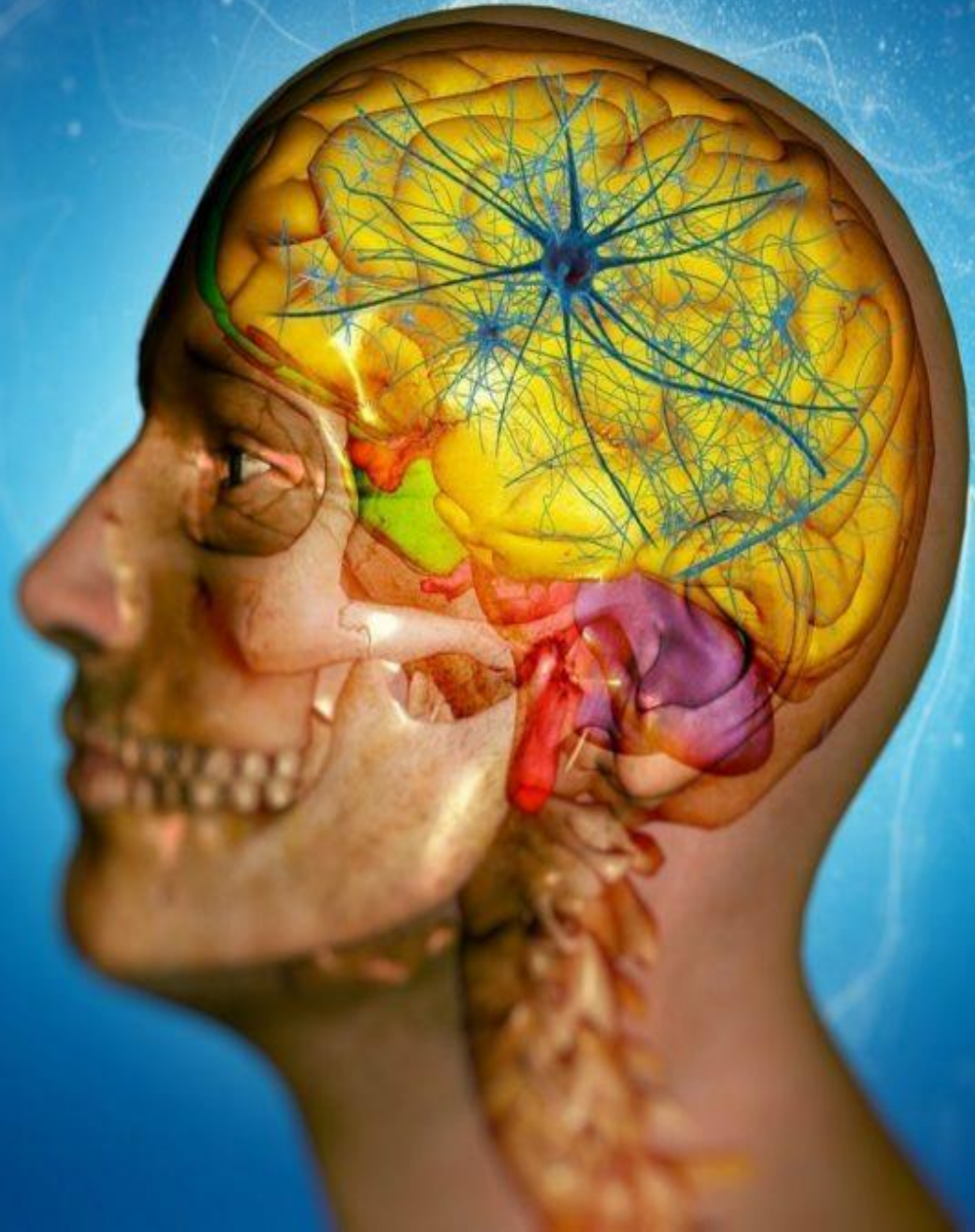

HEALY CENTER

Illustration by [Signature]

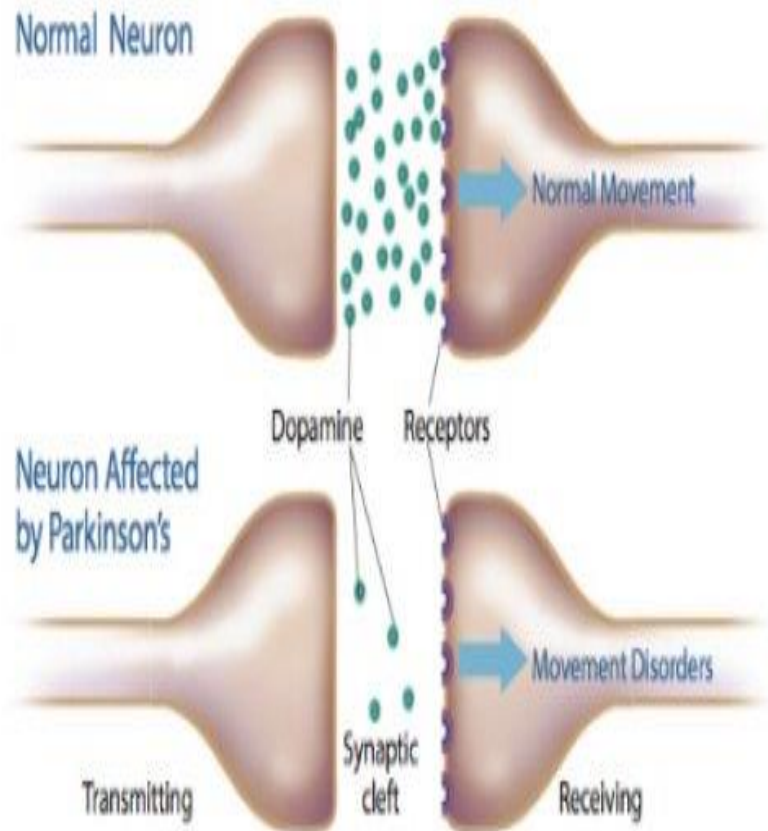
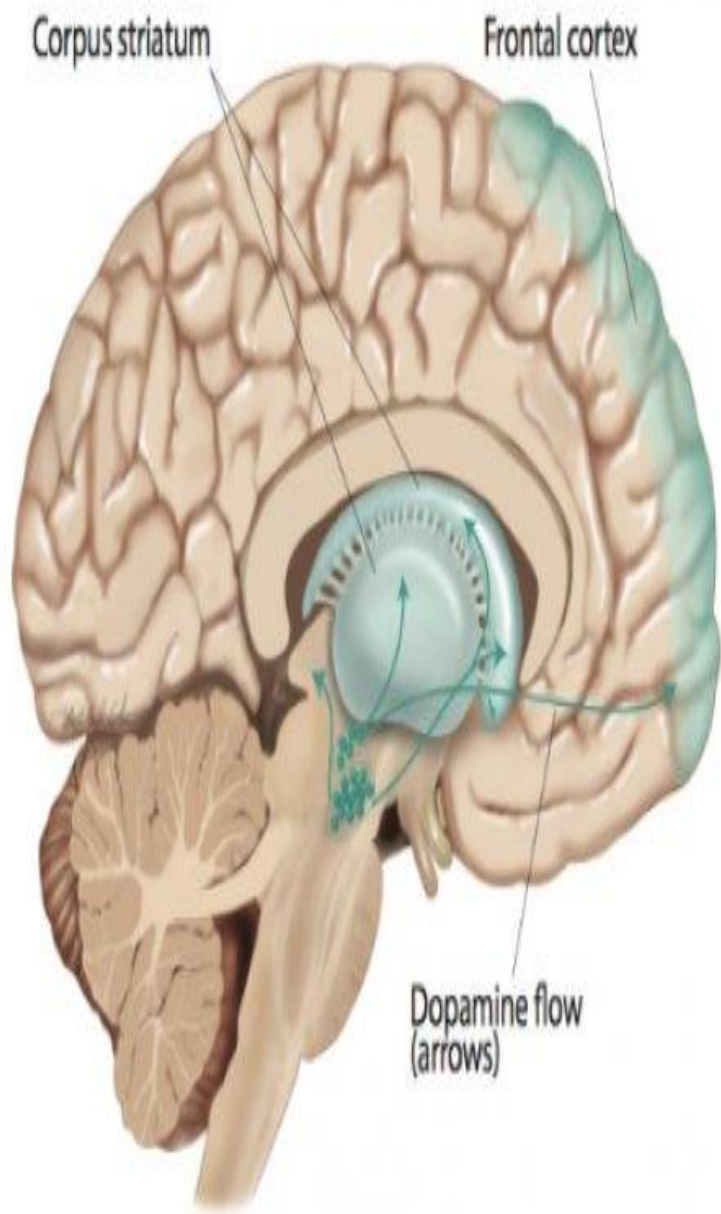

Təsnifat

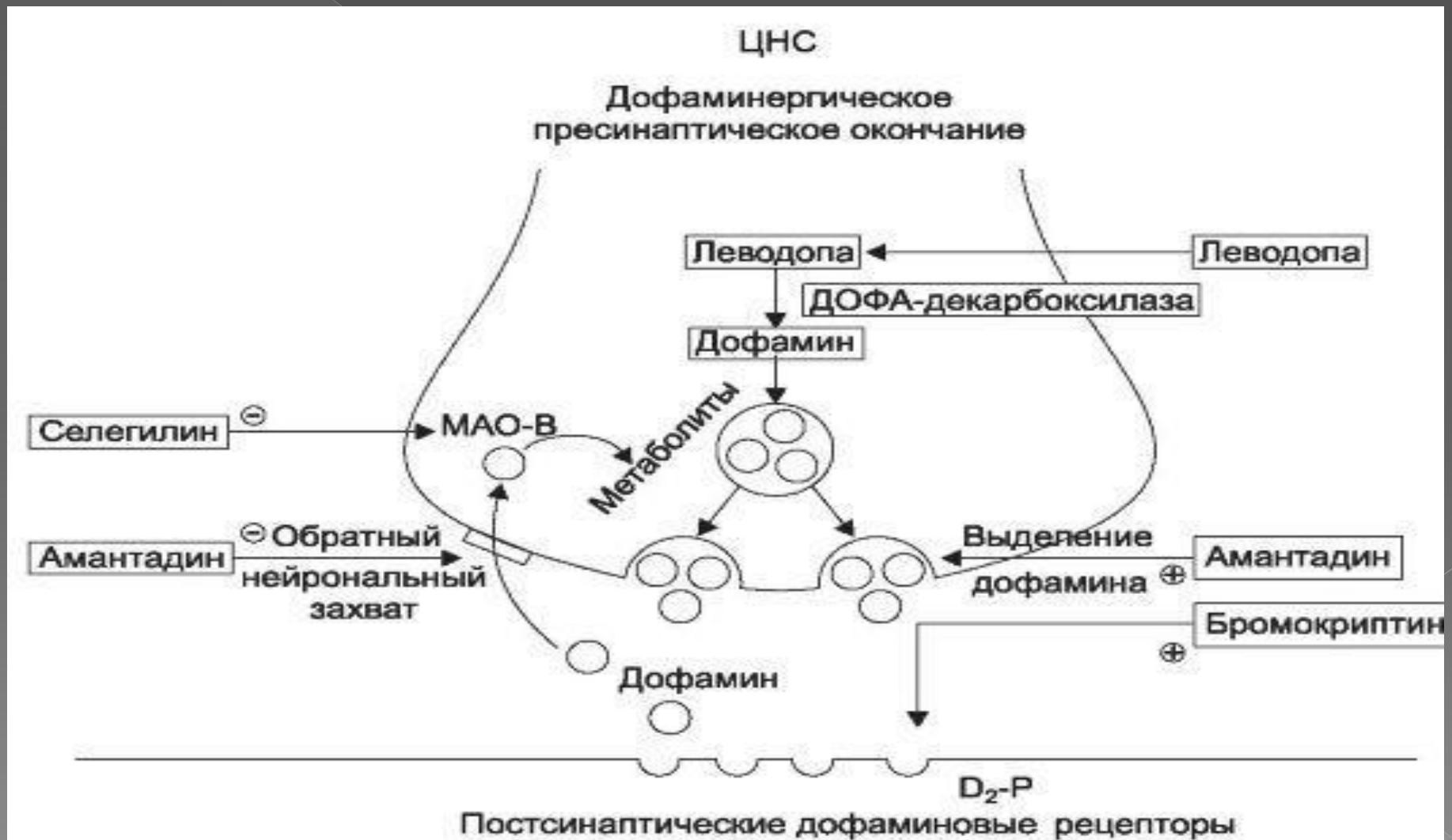
- Dofaminergik sistemi aaktivləşdirən dərman maddələri. Bunlar aşağıdakı yarımqruplara bölünurlər
 1. Dofaminin əvəzi maddə . evopoda
 - Dofamin reseptorlarını stimulə edən maddələr romokriptin, izurid erqolid, \opinirol
 3. MAO B-ni blokada edən maddələr elegilin
 4. Kombinə olunmuş preparatlar
 - adopar, inemet, talevo tabletləri

Təsnifat

- Qlutamatergik sistemi blokada edən maddələr mantadin, ludentan
- Xolinergik innervasiyanı sustləşdirən maddələr iktodol iperiden riperiden omaprin enztropin
- Antixolinergik aktiviyə malik digər kimyəvi qruplardan olan maddələr . ietazin topropazin . imedrol rfenadrin lorfenoksamin

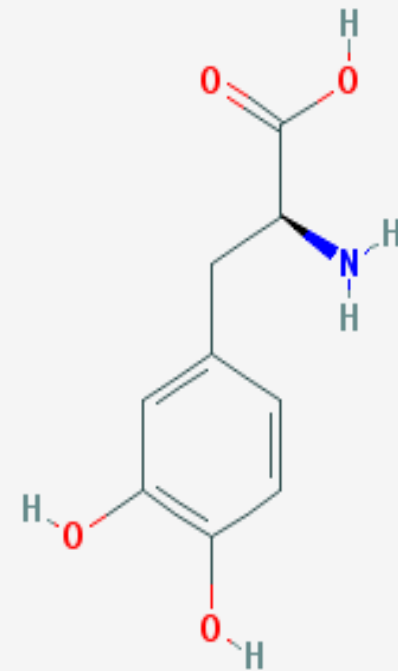

Parkinson xəstəliyi əleyhinə dərmanların təsir prinsipləri

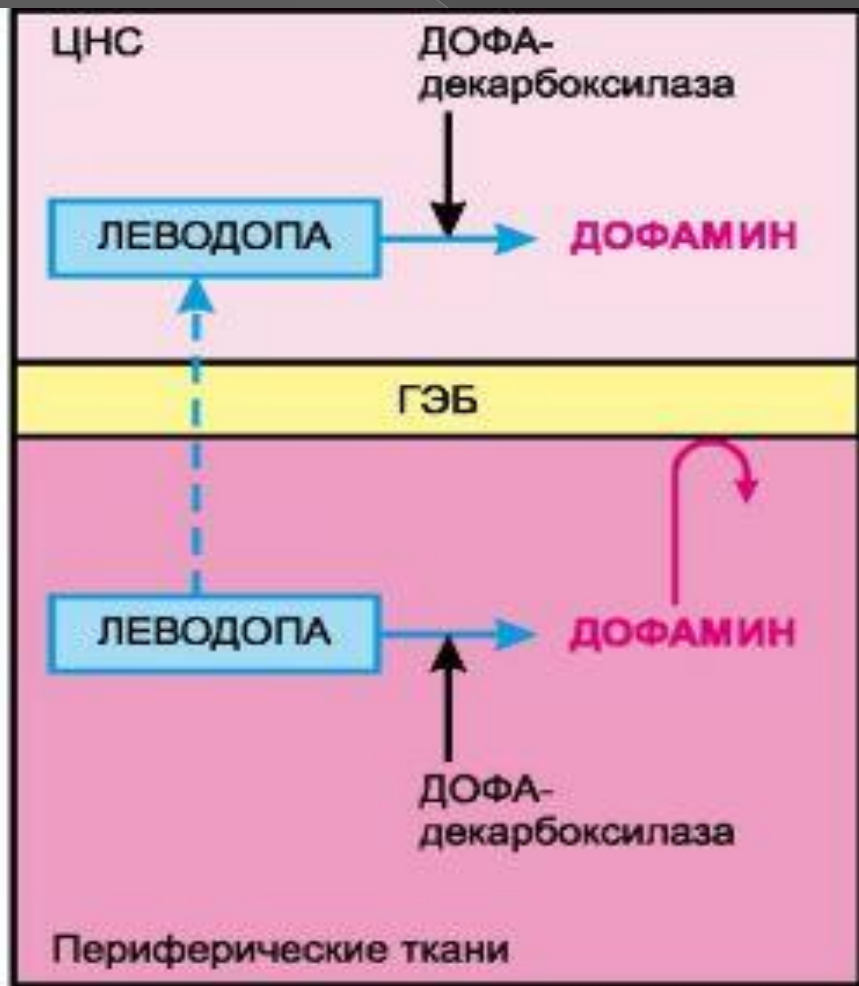

Levodopa

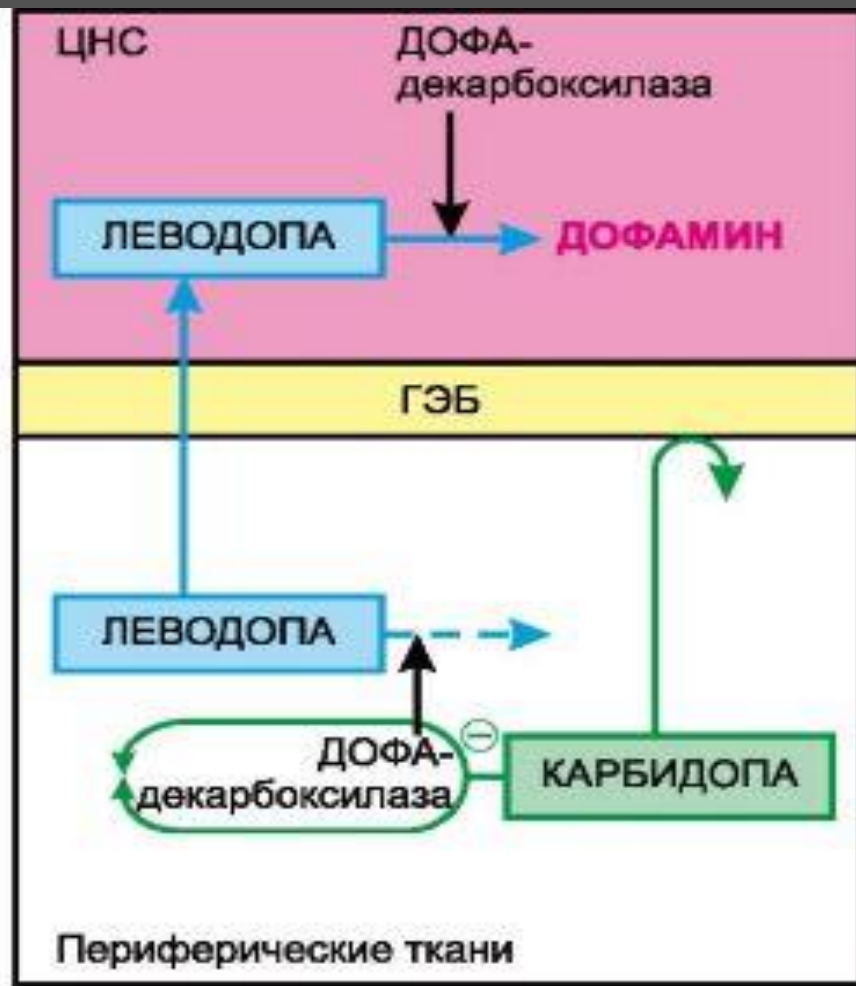
Hipokineziyanı aradan qaldırır.İştahanın pozulması,öyümə ,qusma,ortostatik hipotenziya,psixi pozğunluq və urək aritmiyaları kimi əlavə effektlər törədə bilər.Bu periferik təsirlə əlaqədardır

Levodopa və onun kombinə olunmuş preparatlarının təsiri

а

б

Levodopanin əlavə təsirləri

Mərkəzi

- Hərəkəti pozğunluqlar
- Depressiya, psixoz
- Həlyusinasiyalar
- Urək bulanma, qusma

Periferik

- Ortostatik hipotenziya
- Taxikardiya
- Midriaz
- Urək bulanma, qusma

Preparatlar - Nakom

Tablet (tərkibində 250 mg levodopa və 25 mg karbidopa olur) halında buraxılır. Saxlanılma müddəti 5 ildir

Madopar

Kapsullarda ,Madopar-62,5 (tərkibində 50 mq levodopa 12,5 mq benserazid olur);Madopar-125 (tərkibində 100 mq levodopa və 25 mq benserazid olur); Madopar-250 (tərkibində 200mq levodopa və 50 mq benserazid olur) adlarla buraxılır

Действующее вещество:
Бромокриптин 2,5 мг в каждой таблетке
(в виде 2,87 мг бромокриптина мезилата)

Содержит лактозы моногидрат.

bromocriptine
**BROMOCRIPTIN-
RICHTER** 2,5 mg

**БРОМОКРИПТИН-
РИХТЕР** 2,5 мг

бромокриптин

30 таблеток

**БРОМОКРИПТИН-
РИХТЕР**
BROMOCRIPTIN-RICHTER 2,5 mg
Бромокриптин/бромокриптин
2,5 мг
Действующее вещество: Бромокриптин 2,5 мг в каждой таблетке (в виде 2,87 мг бромокриптина мезилата) Содержит лактозы моногидрат. Для пациентов с непереносимостью лактозы просим прочитать инструкцию. Не рекомендуется для детей. Хранить при температуре не выше 25°C, защищенном от света месте.
РИХТЕР А.О.
БУДАПЕШТ - ВЕНГРИЯ
P.H. 11/10/11

NDC 60505-3438-3

**Selegiline HCl
Tablets USP**

5 mg

60 Tablets
Rx only

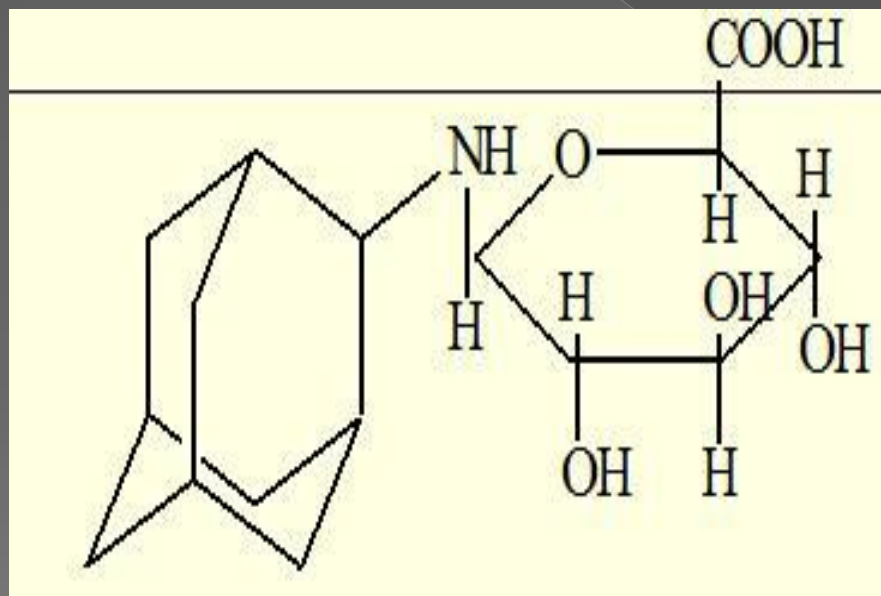
A APOTEX CORP.

Amantadin

Midantan – 100 mg dozada üzəri sarı örtüklü tabletlərdə buraxılır. B siyahısına daxildir. Quru yerdə saxlanılmalıdır. Salanılma müddəti 5 ildir

Qludanatan

200 mq dozada tablet halinda və 0,5 faizli məhlulu 10 ml –lik flakonlarda buraxılır.B siyahısına daxildir.Quru və işıq düşməyən yerdə saxlanılmalıdır. Saxlanılma müddəti 2 ildir.

Siklodol

Tablet halında buraxılır.

A siyahısına daxildir. Saxlanılma müddəti 4 ildir .

Analoji preparat parkopan adi altında 5 mq dozada tablet halında buraxılır və saxlanılma müddəti 5 ildir

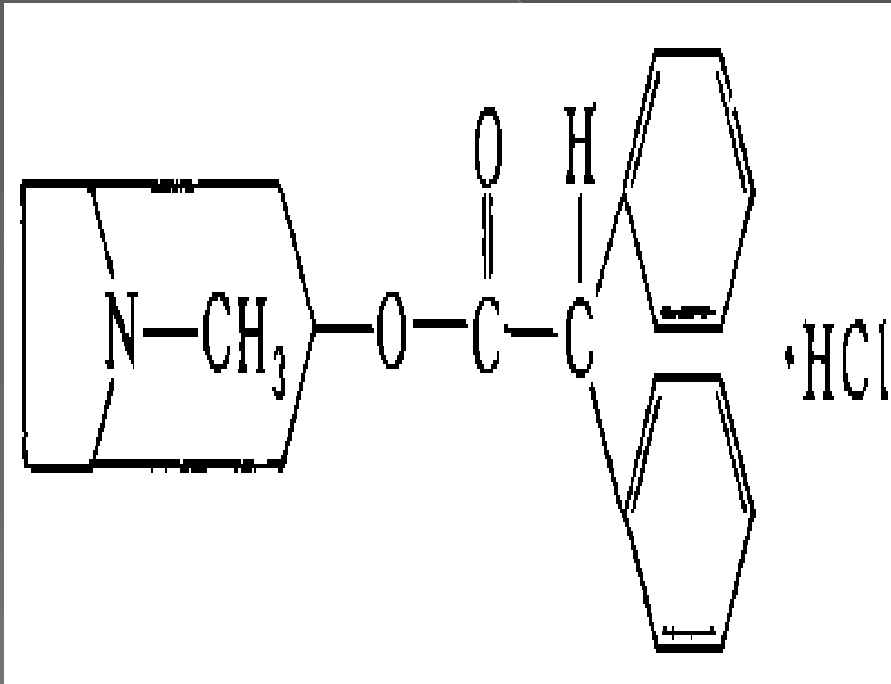

Norakin

2 mg dozda tablet halında buraxılır . A siyahısına daxildir.saxlanılma müddəti 5 ildir

Tropasim (Tropacinum)

Poroşak və 1-3-5-10-15 mq dozalarda tablet halında buraxılır. A siyahısına daxildir. Işıq düşməyən yerdə saxlanılmalıdır. Poroşokun saxlanılma müddəti 5 il, tabletlerin saxlanılma müddəti isə 4 ildir.